

Revista d'informació municipal

Juliol - Setembre 2018 · Núm. 38

Es reemprenen els treballs arqueològics al Fòrum Romà de Llívia

Llívia promou el primer
Festival de Màgia que se
celebrarà aquest juliol.

Canvis a la direcció del
Museu.
(Escrit de Gerard Cunill).

Telefons d'interès

Ajuntament	972896011	Museu etnològic Llúvia	
Museu Municipal	972896313	I art, or i plata	616982909
Oficina de turisme	972896313	Renfe Puigcerdà	972880165
Consultori mèdic	972146213	Consell Comarcal	
Farmàcia Vidal	972146204	de la Cerdanya	972884884
Escola Jaume I	972896224	Deixalleria	972880182
Llar d'infants	972897006	Taxi Jairo	620516512
Parròquia	972896301	Taxi Muñoz	659432516
		Emergències	112

ÍNDEX

Tema	Pàg.
Reemprenen els treballs al Fòrum Romà	3, 4 i 5
Si t'ho has perdut	6 i 7
Les pastures de Llúvia	8
L'escola Jaume I	9 i 10
La sortida – Les Bulloses	11 i 12
Museu Municipal	13 i 14
Concurs Flors de Muntanya i fotografia	15 i 16
L'etimologia dels nostres noms	17 i 18
L'agenda	20

Edita: Ajuntament de Llúvia – www.lluvia.org

Horari d'atenció al públic:

De dilluns a divendres, de 8h a 14h

Horari del Museu Municipal:

De dimarts a divendres, de 9.30h a 13.30h i de 15h a 18h

Dissabtes, de 9.30h a 13.30h i de 15h a 19.30h

Diumenges, de 9.30h a 14h

Característiques de la intervenció arqueològica a realitzar l'any 2018 en el Fòrum Romà

Una nova campanya d'excavacions al Fòrum Romà de Llivia, que ha començat fa unes setmanes i que lidera l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica (ICAC), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), amb els recursos econòmics que proporciona la Diputació de Girona cada any a l'Ajuntament de Llivia, ha tret a la llum uns nous murs que permeten

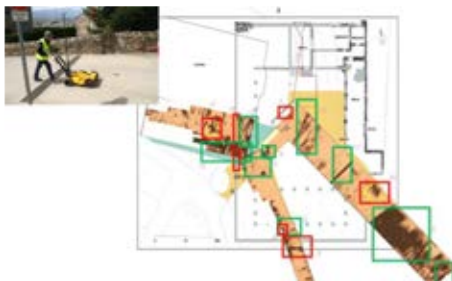
continuar establint el perímetre i el dibuix real del que fou en el seu dia aquest espai, actualment considerat únic a tot el Pirineu.

Les excavacions i prospeccions que s'han fet fins ara han permès saber que el fòrum mesura 42 metres i mig d'ample (falta determinar quina llargada tenia el fòrum, una dada que podria quedar resolta amb els sondeigs que es vol realitzar aquest any al carrer de la Colomina). Entre els anys 2018-2021 es vol delimitar l'espai del temple i les habitacions septentrionals, habilitar una rampa d'accés a l'església i fer el sondeig del possible mur sud del fòrum, al carrer de la Colomina, com s'ha explicat en el paràgraf anterior.

La rampa d'accés a l'església facilitarà que l'equip d'arqueòlegs puguin treballar més còmodament a la resta de l'espai que envolta l'església. Per seguir coneixent amb exactitud com era aquest temple, el Bisbat d'Urgell ha donat permís als experts per enderrocar una part del mur que envolta el recinte parroquial. Val a dir que aprofitant que es farà la rampa també es realitzarà un gran sondeig en el mateix lloc. L'arqueòleg Jordi Guàrdia, responsable de l'excavació, ha explicat que l'excavació del fòrum es troba ara immersa en els inicis del nou Pla Quadriennal de Recerca 2018/2021, tot i que està pendent encara de confirmar algunes dotacions econòmiques es creu poc probable que no siguin aprovades.

D'aquest indret és té constància des del 1997, quan unes obres d'una promoció d'habitatges van deixar les restes al descobert. Els arqueòlegs Sara Aliaga, Jordi Campillo, Jordi Guàrdia i Martí Grau van confirmar aquell any que hi havia restes de parets i de ceràmica romana que evidenciaven l'existència d'un assentament. Els treballs posteriors, des d'aquell 1997, han superat en escreix les millors expectatives; la hipòtesi que ha adquirit força aquests últims anys de treball és que a les Colomines de Llivia hi ha un fòrum romà: una plaça pública envoltada de porxos dins un gran espai a l'aire lliure, de forma generalment rectangular amb els edificis més importants situats als extrems curts. Al cas d'aquest fòrum destaca la presència del temple esmentat al bell mig de l'eix central de la part nord, sobre una plataforma o podi, en un costat del qual es van extreure alguns fragments d'escultures figuratives de marbre d'època altimperial i posteriorment reutilitzats en un mur tardà. El fòrum era el punt neuràlgic de la ciutat, una ciutat que ja en època de l'emperador August, possiblement en el moment de la seva fundació, adquirí el caràcter de municipi. També era un centre comercial, religiós, d'administració de justícia i seu del senat local.

Des del 2013, el projecte es completa amb la incorporació de dues institucions de recerca arqueològica com són l'Institut Català d'Arqueologia Clàssica i la Universitat Autònoma de Barcelona, amb els seus investigadors: Josep Guitart, Cèsar Carreras, Oriol Olesti i Jordi Guàrdia.

Treball escolar: el tríptic del Fòrum Romà

Els alumnes del cicle mitjà de l'Escola Jaume I de Llivia, amb la supervisió de Jordi Guàrdia, director de les excavacions, l'ajut de l'anterior director del Museu de Llivia, Marc Delcor, i el suport de l'Ajuntament de Llivia, han confeccionat un tríptic informatiu del Fòrum Romà.

El full imprès ja es troba a l'oficina de turisme de Llivia. I entre altres dades, el text del tríptic destaca com l'existència d'un fòrum posa de manifest que Iulia Libica “era un municipi important, a més d'un punt estratègic de comunicació” entre les províncies d'Hispania i la Gàl·lia.

Si t'ho has perdut...

Pasqüetes

Malgrat la pluja, vam poder gaudir de totes les propostes. Aquí en tenim una mostra.

Festa dels avis

Una vuitantena d'avis van participar a la festa anual dedicada a aquest col·lectiu celebrada a "la Formatgeria de Llívia". Des de l'ajuntament felicitem a Juan Calvet, Maria Rosa Duran, Josefa Fort, Berta Meya i Jose Luís Rodríguez pels seus 80 anys i les noces d'or de Josep Vicens & Concepció Blanqué i Francisco Palmero & Luisa Luna.

VI Festa del Castell

Com ja sabeu, el dia 12 de maig és l'efemèride que commemora l'oferiment del privilegi que atorgà Jaume I per habitar la falda del turó del castell. Al 2013, amb la inauguració de les passarel·les del castell, s'inicia aquesta festa popular que ens transporta a l'època medieval. Des de l'aleshores, s'ha celebrat en diferents formats cada any consecutivament, fins arribar a la sisena edició d'enguany.

Us proposem un resum del què s'hi va poder veure en aquesta darrera celebració:

Tanmateix, des de l'Ajuntament de Llivia volem agrair a tots els participants la seva col·laboració i esperem poder comptar amb tots vosaltres d'any vinent: Eduard Sànchez, Ass. Recreacionistes Hospitalet, nens i nenes i mestres de l'escola, Paquita Viayna, Antic Can Marcel·lí, els firaires artesans...i tots els i les assistents!

SORTIDES GUIADES

Juliol

Diumenges 22 i 29

Agost

Dissabtes 4, 11, 18 i 25

**Accés pels telecadires de
Font-Romeu.**

**Per a més informació i
reserves:**

Turisme de Llivia.

Telèfon 972896313

Les pastures de Llivia

La primera referència escrita que trobem de les pastures de Llivia i que assenyalava que els habitants de la vila disposaven dels drets de pastura a la muntanya del Baix Carlit data de l'any 1035. Des d'aleshores reis, comtes i nobles han ratificat en desenes de documents els drets d'ús d'aquestes pastures per als nostres ramats. Al segle XIX, el gran creixement demogràfic i la forta demanda de carn dins i fora de Cerdanya fan que les nostres muntanyes i pobles estiguin plens de bestiar. L'herba es un bé preuat, i els pobles defensen -no sempre de manera pacífica- els seus drets i propietats. Històricament són onze els pobles que tenen drets de pastura a la muntanya del Carlit, i això és lògicament una font de problemes i de conflictes de tota mena, amb segrestos, rescats, judicis, litigis i concòrdies...

L'estat francès hi acaba intervenint i, d'una manera o altre, posa ordre en el territori. Així, l'any 1832 l'ajuntament adquireix el Bac de Llivia per 180 pessetes !! Més de 180 hectàrees de bosc al voltant dels estanys de Pradella, Llong, Negre i del Racó.

L'any 1879, Ramón Meranges, batlle de Llivia, compra en subhasta pública per a la vila més de 900 hectàrees de prat i bosc al Pla de les Bones Hores, i el 1903 en virtut d'una permuta per les terres que quedaran sota les aigües per la nova presa de la Bullosa passen a ser de plena propietat de Llivia 200 hectàrees a la Coma de la Grava. En total, doncs, més de 1.200 hectàrees en propietat de boscos, pastures i llacs en un espai meravellós que us convidem a conèixer.

Carles Servitje

L'escola Jaume I

Acabem el curs!

Ja hem acabat el curs i aquest any hem estat molt enfeinats!!!

A final de curs vam representar uns teatres en francès tota l'escola i Cicle superior va preparar un teatre sobre íbers, romans i grecs . A més, hem anat tancant els treballs d'aula i acabant els nostres projectes . Aquí teniu un recull de fotografies de les activitats que hem fet durant el curs.

Els Pastissers han investigat sobre aquest ofici.

L'escola Jaume I

Els nens i nens de la classe dels Caramels amb el seu projecte sobre botigues i comerços.

Nens i nens de Cicle Inicial van acabar el seu estudi sobre el nom dels carrers i les llegendes de Llívia enllestides (Podeu compra-les al museu . Preu 0,50 cèntims).

Els alumnes de Cicle Mitjà i el Fòrum Romà. Ja podeu trobar el díptic elaborat per aquest alumnes al Museu de Llívia

Cicle Superior i el teatre.

Els alumnes i exalumnes al teatre de la festa del Castell.

La sortideta

Per gentilesa Aparthotel Les Corts

Proposta ruta 4 :

De Llívia

De Sant Martí d'Envals a les Boulloses i volta pels llacs inferiors. (Part Camí de la Transhumància)

En aquest cas ens hem de desplaçar fins a l'ermita de Sant Martí d'Envals per una pista que s'inicia a Angoustrina. Per arribar-hi, hem de agafar la carretera D 618 que va d'Ur a Font Romeu i tot just abans de creuar el pont del riu Angoustrina, girar a l'esquerra i seguir la pista forestal que en un primer tram es asfaltada.

Una vegada arribem al petit pàrquing de l'ermita, agafarem el GR PTC (GR de Pays du Tour Du Carlit) que, en la major part del trajecte, va paral·lel al mateix riu.

Tot sortint de Sant Martí d'Envals, ja enfilem cap a munt fins a trobar la mini central elèctrica que creuarem per un petit pont metàl·lic. Comentar que a partir d'aquest punt, el traçat coincideix amb la ruta de la Transhumància que va de Llívia a les pastures de les Boulloses.

Tot just creuar la passarel·la metàl·lica entravessem el Pla de Miró i ja ens endinsem al bosc on el sender es torna força tècnic i rocós. La primera part la fem deixant el riu a l'esquerra fins que el creuem pel pont dels empedrats.

Anem seguint el GR per dins el bosc i de sobte se'ns obre el paisatge, els arbres desapareixen i ens trobem amb un prat alpí i humit i una visibilitat excel·lent de la ruta que ens queda per fer.

Un cop arribem al Pla de les Bones Hores deixem el GRP i enfilem cap el refugi de la Pradella per anar buscar el GR 10 que és un petit sender paral·lel a la pista principal que condueix al pantà de les Boulloses. Aquí tenim varies opcions. Podem arribar fins al pantà, creuar la presa i anar a buscar el sender que segueix la ruta dels llacs inferiors o, com el cas del *track* que us deixem, girem abans de trobar-nos el riu La Tet per anar a buscar l'Estany del Recó i ja agafar el PR (marques grogues) que ens anirà portant pels diferents llacs; el Llarg, el Negre i finalment el de la Pradella on retrobem el GRP i ja desfarem el camí fins a Sant Martí d'Envalls de nou.

Destacar la bellesa dels llacs que els senders, en alguns trams força tècnics, ens aniran descobrint per dins el bosc. Val la pena fer aquest tram amb tranquil·litat gaudint del paisatge i els llacs que ens aniran apareixen de sobte.

Aquest recorregut té uns 16 km des de l'aparcament situat a Sant Martí d'Envalls i un desnivell d'uns 650 m + per un terreny bastant tècnic que requereix anar ben calçat.

Si el recorregut el feu a l'estiu, haureu de deixar el cotxe en un pàrquing situat dos km abans d'arribar a l'ermita; en aquest cas el recorregut s'allarga uns 4 km més.

<https://es.wikiloc.com/rutas-carrera-por-montana/>
www.aparthotellescorts.com

MUSEU MUNICIPAL

Nova etapa al museu

Els museus, que sorgeixen d'una necessitat social de la població, de la inquietud de la societat pel coneixement, són un reflex d'ella. En aquest sentit també han de canviar i adaptar-se a les noves demandes socials. Això va ser un motiu pel qual va adaptar-se l'antic museu, per tal d'anar en consonància amb els nous temps i per tal de fer una posada en escena seductora, que permeti el públic poder-hi interactuar i reflexionar. Els museus han anat més enllà de l'exhibició única d'objectes antics i curiosos, i s'han transformat perquè els objectes dialoguin, que ens diguin alguna cosa del moment en el qual han estat creats.

Gerard Cunill Costa és el nou director del museu de Llivia, nomenat després de superar les proves selectives que l'Ajuntament de Llivia va convocar a efecte d'ocupar la plaça vacant de director del Museu.

Cunill és historiador medievalista, i ha treballat al Museu d'Història de Barcelona, a l'Arxiu Comarcal de Cerdanya i a l'Arxiu Nacional de Catalunya. L'any 2015 va crear l'empresa turístico-cultural Kerretània Projectes Culturals.

Això amb la nova exposició resulta realment reeixit sobretot pel que fa a la farmàcia, la qual, l'apartat que s'inicia amb la seva història, ens fa reflexionar al voltant d'aquesta disciplina, la qual, és tant antiga com la humanitat, i que, curiosament, ara, tendències paral·leles a aquesta ens apropen cap als orígens, buscant remeis naturals per tal de satisfer les preocupacions per la salut i les discrepàncies amb la farmàcia actual. Aquesta interessantíssima reflexió va molt més enllà del que la farmàcia antiga ens podia donar per si sola. Ens ajuda a exprimir fins al màxim tot el que pot donar aquest discurs. Ara ha començat una nova etapa, després d'uns anys de consolidació del nou museu, en que la institució s'ha de tornar a posar al dia sobre tots els temes que la museologia actual, i els ciutadans demanden.

Primer de tot, recordar en primera instància que el museu és una entitat pública que està al servei del ciutadà, i que és deu plenament als usuaris i a les seves necessitats de coneixement. És necessari revessar els límits del museu, sortir al carrer, introduir noves activitats per fidelitzar els usuaris, i que aquests, estiguin satisfets amb les activitats que els pugui proporcionar el museu. El museu ha de crear continguts d'interès que divulguin aspectes estudiats recentment, que donin a conèixer les troballes arqueològiques més recents que hi ha a la vila, que sovint passen massa desapercebudes, i el museu ha de fer també de protector del patrimoni que té al voltant, i que sigui un lloc on persones, aquelles que disposen d'objectes amb valor històric, i preocupats per la seva conservació, els puguin dipositar amb la confiança que es preservaran per moltíssimes generacions més, i que serviran per un bé comú.

Així que ara com ara, dono la benvinguda als vilatans de Llivia, a tots els cerdans, i visitants forans, que entrin i es facin seu el museu.

Gerard Cunill

FLORA DE LLÍVIA per Enric Quílez

Llívia és coneguda, entre moltes altres coses, per la seva Farmàcia, on s'elaboraven remeis medicinals a partir de l'abundant flora de les rodalies. En aquesta secció parlarem a bastament d'aquesta rica flora.

ALLIUM SPHAEROCEPHALON O ALL VERMELL

L' *Allium sphaerocephalon* L. és coneguda per molts noms comuns: all vermell, all bord, all de bruixa, all de cabeça rodona, calabruixa o cap rodó. De fet, el seu nom científic – *sphaerocephalon*– prové del grec i vol dir cap rodó.

Pertany a la família de les Amaridil·làcies (*Amaryllidaceae*), tot i que antigament se la considerava una Liliàcia estrictament. Té unes inflorescències de color granat força vistoses, cosa que fa que sigui molt emprada en jardineria, a més del fet que resisteix molt bé el sol directe.

És una herba perenne, la floració de la qual es dona cap al juny o juliol a la nostra comarca. Té una forta olor a all (de fet, és un all silvestre) i la tija és buida i pot tombar-se. El seu hàbitat són els llocs rocosos, secs i insolats. A Llivia, els trobem fàcilment a les rocalles del camí que mena de la font del Sofre a la font del Ferro, per exemple.

Aquesta planta és atacada per l'insecte *Agrotis segeteum*, una papallona que s'alimenta de l'arrel de la planta i que és capaç de pondre una quantitat enorme d'ous.

Allium sphaerocephalon
(Font: Francesc Esteban)

Es pot reproduir tant per llavors com per bulbs. Es pot autopollinitzar, tot i que també empra insectes per pollinitzar-se.

El nom d'**allium** és molt antic i sembla que és d'origen cèltic i podria significar “cremar”, per la forta olor que desprèn la planta.

En medicina tradicional se'n feien servir els bulbs, als quals se'ls atribuïen propietats antisèptiques, balsàmiques i hipotensores, així com diürètiques.

Com la majoria dels alls, són comestibles i s'empren els bulbs i la part blanca de les fulles. Es mengen crus en amanides, bullits amb oli o bé en truita d'ou.

Totes les espècies del gènere *Allium* contenen compostos de sofre, als quals se'ls atribueixen propietats antisèptiques, antifúngiques i hipotensores.

Agrotis segeteum
(Font: <http://insecta.pro/gallery/15841>)

PREMI ESTEVE SAIS – VILA DE LLÍVIA

El juny de l'any 2015 va morir el nostre company Esteve Sais, un berguedà aficionat a la botànica, col·laborador de diverses entitats florístiques, com eFlora o l'Associació d'Orquidologia de Catalunya i que ens acompanyava en moltes sortides florals per la Cerdanya i pel Capcir, a la recerca de noves espècies de flors, per poder-les fotografiar. Precisament, en una sortida cercant flora, que feia pel Berguedà va tenir la mala sort de patir un accident que li va costar la vida per desgràcia de tots nosaltres.

Després de demanar permís a la família, i pensant en el magnífic entorn del Concurs de Rams de Flors de Llivia, vam parlar amb l'Ajuntament d'aquesta població cerdana per tal d'instituir un concurs de fotografia de flora entre l'Ajuntament de la Vila de Llivia i el Grup de Recerca de Cerdanya. Així va sorgir l'any 2016 la primera edició del concurs de flora "Esteve Sais-Vila de Llivia", del qual celebrarem enguany la tercera edició.

Per participar-hi, només cal enviar entre 1 i 3 fotografies impreses amb uns determinats requisits especificats a les bases del concurs. Les flors han de ser naturals (no s'hi valen flors de jardí cultivades) i haver estat fotografiades a la Cerdanya, el Capcir o el Baridà. Cal especificar el lloc on van ser captades les imatges.

Tanmateix, un jurat reunit a tal efecte, valorarà tant la qualitat de la fotografia com la raresa de la flor.

Creiem que el marc del Concurs de Rams de Flors de Llivia, que té lloc cada any la tarda del 15 d'agost, festiu, és perfecte per aquest concurs, ja que el mateix concurs de rams de flors té molta tradició i aplega molta gent de totes les edats i procedències per tal de veure les creacions artístiques dels participants. Esperem que el concurs es vagi consolidant any rere any i que us animeu a participar-hi. Us hi esperem!

Enric Quílez i Castro
President del Grup de Recerca de Cerdanya

*Fotografies
guanyadores
del 2017*

L'etimologia dels nostres noms

Sapere aude

Una antiga denominació del Pirineu

De segur que molts lliviencs sabeu que al sud del Principat hi ha una serra que s'anomena els Ports o Ports de Tortosa-Beseit o, tal com en diu la gent del territori, simplement «lo Port». Però potser molts ignoreu que aquest nom (*Port* o *Ports*) també es va usar en temps passats per referir-se al Pirineu. Ho explico tot seguit intentant no fer-me gaire pesat.

La paraula catalana *port* significa bàsicament 'abric natural o artificial en una costa o a la riba d'un riu disposat per a servir de recés a les naus' i deriva del llatí *portus*, que volia dir el mateix. Però en català (també en castellà i en gascó) *port* té igualment l'accepció secundària de 'pas d'una muntanya que en comunica els dos vessants', 'coll', i, per extensió, 'muntanya', significats que no tenia el llatí *portus*. Tot i que es podria pensar que a partir de la idea de *portus* 'port de navegació', 'entrada a un port' es va passar a un significat més general de 'obertura', 'pas' que s'hauria acabat aplicant als passos de muntanya, una sèrie de detalls que ara no vénen al cas ens fan concloure que *port* amb el sentit de 'pas de muntanya' no deriva del llatí *portus*, sinó d'una paraula preromana que hi està, però, emparentada. Una paraula a la base de la qual hi hauria l'arrel indoeuropea *per-*.

L'indoeuropeu és la hipotètica llengua que va donar origen a les anomenades llengües indoeuropees: una gran família de llengües europees i asiàtiques que presenten una gran semblança fonètica, morfològica i lèxica, i entre les quals hi ha el grup germànic (anglès, alemany, danès, noruec...), el cèltic (bretó, irlandès, gal·lès...), l'italic (llatí, del qual deriven les llengües romàniques: català, castellà, francès, italià...) i el grec. A partir de la comparació entre totes elles es va arribar a proposar l'existència d'aquesta suposada llengua arquetípica, mare de tota la resta. Els lingüistes han determinat que l'arrel indoeuropea que acabem d'esmentar (*per-*) és comuna a totes les llengües indoeuropees i té el significat bàsic de 'travessar, traspasar'. I, amb diferents canvis fonètics, ha donat lloc a moltes paraules que coneixem: a més de *portus*, en llatí trobem *porta* (l'ètim del cat. *porta*); en grec *póros* 'pas, passatge' (l'ètim del nostre *porus*); en anglès *ford* 'gual'; o en escandinau antic *ffjörðr* 'pas de mar entre muntanyes', l'ètim del noruec *ffjord*, que en català hem adaptat amb la forma *fiord*.

D'aquesta arrel, ja ho hem dit, també hauria sortit el *port* 'pas de muntanya' que els catalans compartim amb el castellà (*puerto*) i el gascó (*port*) però que és estrany a la resta de llengües romàniques.

Del significat de 'pas de muntanya' es va passar al de 'territori de passos i muntanyes' i, finalment, al de 'muntanyes'. En són clars exemples els topònims actuals Port o Ports de Tortosa-Beseit (amb què es designa tot el massís) o Port del Comte (amb què es designa tota la serra). Pel que fa a aquesta denominació aplicada al Pirineu, ens en donen testimoni, per exemple, els geògrafs i historiadors àrabs (que van arabitzar el llatí *portus*), dels quals en citarem tan sols dos. Al-Bakri, al *Llibre dels itineraris i els regnes* (s. XI), p. 85, diu: «Entre les muntanyes d'al-Andalus (...) hi ha els Ports (*al-Burtat*), que constitueixen la separació entre el territori de l'Islam i el de la Gàl·lia»; i Al-Magribí, a *Kitab bast al-ard* (s. XIII), p. 113: «Més a l'est es troba la muntanya del Port (*al-Burt*), que separa la península d'al-Andalus d'Europa». També trobem *port* amb aquest significat a la *Chanson de Roland*, p. ex. al vers 824: *As porz d'Espaigne ad lesset sun nevuld* ('ha deixat son nebot als ports d'Espanya', és a dir 'al Pirineu espanyol'). Léon Gautier, a l'edició que en va fer el 1872, comenta sobre *ports*: «Il ne faut pas oublier (...) que le mot *ports* ne signifie pas seulement 'les passages des montagnes', mais les 'montagnes' elles-mêmes». I Frédéric Mistral, al seu diccionari *Lou Tresor dóu Felibrige* (1878-86) consigna: «*li Port, lous Ports* gascon: nom populaire des Pyrénées». També usen *port* com a sinònim de 'muntanya' els trobadors, per exemple Cerverí de Girona (54/75.28): «lengua destruy ciutatz e plas e *portz*» ('i planes i muntanyes'), o el tolosà Peire Vidal («Atrassí co'l perilhans» 5): «Bona domna, neus de port / sembla la vostra blancors» ('neu de muntanya'). Acabaré amb dues curiositats.

L'arrel indoeuropea *per-* també és a la base del verb grec antic *peíro* 'perforar, travessar' aplicat sobretot a l'acció d'enfilars trossos de menjar amb una broqueta. D'aquest verb en va sortir un derivat, *peróne*, amb el significat de 'broqueta', 'fíbula', que per comparació es va dir també de certs ossos. El grec *peróne* és, evidentment, l'ètim del català *peroné*, l'os que tenim al costat de la tibia i que, certament, al costat d'aquesta sembla una broqueta.

D'altra banda, el grec *póros*, que ja hem vist que deriva de la mateixa arrel *per-* i que significava 'pas, passatge', formaria part del topònim grec *Bósporos*, ètim (a través de l'adaptació llatina no etimològica *Bosphorus*) del català *Bòsfor*, l'estret que comunica la mar Negra amb la de Màrmara. Segons els antics grecs, aquest mot seria un compost de *bôus* 'bou', 'vaca' i *póros* (és a dir, literalment, 'el pas de la vaca'). I tenien una contalla per justificar el topònim: lo era una princesa d'Argos que va ser estimada per Zeus i que aquest, per tal de dissimular davant la seva esposa Hera, va transformar en vedella. Però això no va calmar la gelosa Hera, que llavors li va enviar un tàvec perquè la turmentés. Les picades constants del tàvec van provocar un gran desfici a la pobra lo, que intentant desempallegar-se'n va començar a recórrer tot Grècia fins que va arribar a l'estret del Bòsfor i el va creuar, amb la qual cosa li va donar el nom. Gran part de l'èxit i difusió d'aquesta contalla es deu a l'obra *Prometeu encadenat* d'Èsquil (s. VI-V aC) que als versos 731 ss. fa que Prometeu profetitzi aquest fet a lo: «Memòria gran allí deixaràs del teu pas als homes, perquè el lloc serà anomenat en endavant Bòsfor».

(Per cert, un topònim anglès que significa exactament el mateix que Bòsfor és el de la coneguda ciutat d'Oxford, mot compost de *ox* 'bou' i *ford*, que hem vist més amunt que significa 'gual': la ciutat es va crear cap a l'any 900 dC a la vora d'un lloc del riu en què l'aigua era prou baixa perquè els ramats de bous hi passessin caminant.).

Toni Cardona

I Festival de Màgia

Nova iniciativa cultural a Llivia, adreçada a les famílies i al públic en general: el 1r Festival de Màgia. Els espectacles estan programats totes les tardes de dissabte, a les 18h, a la sala teatre del Poliesportiu i al pati de les escoles. El programa és el següent:

7 juliol: DAVID EL MAG: al poliesportiu

14 juliol: MAGNOLO

21 juliol: MAG POTA

28 juliol: MAG LINI

FESTIVAL DE MÚSICA ANTIGA DELS PIRINEUS (FEMAP)

21 juliol: COR DE CAMBRA ENRIC GRANADOS. 17,00 hores. Església.

22 juliol: EMILIO MORENO. 17,00 hores. Ermita de Sant Guillem.

FESTIVAL DE MÚSICA DE Cerdanya

Enguany se celebra la segona edició d'aquest festival que engloba concerts a les viles de Puigcerdà i Llivia, durant el mes d'agost.

3 agost: GIORQUESTRA, MONOGRÀFIC BEETHOVEN

4 agost: ZAIDE I LOS GUAJIROS CATALANS, MÚSICA CUBANA EN CATALÀ

12 agost: ORQUESTRA SIMFÒNICA DEL VALLÈS- MUSICALS

16 agost: ANDREA MOTIS I JOAN CHAMORRO

17 agost: ELS AMICS DE LES ARTS

Balls a la plaça

Com cada any, els dijous al vespre d'agost, ball a la plaça Major!

2 agost: ORGUE DE GATS TRIO

9 agost: CINEMA A LA FRESCA

16 agost: TONI SHARAZAN

23 agost: DISCO 60's-80's

30 agost: JAZZ DO IT

Agenda

juliol - setembre 2018

-Dissabtes de juliol (a la tarda):

I Festival de Màgia

- 21 i 22 de juliol:

Festival de Música Antiga dels Pirineus

-Dijous d'agost (vespre):

Balls a la plaça: veure programa a l'interior

-3, 16 d'agost:

Festival de Música de Cerdanya : veure programa a l'interior

-Dissabtes d'agost:

Tallers de plantes medicinals: veure programa a l'interior

Excursió guiada a les Bulloses

-11 d'agost:

XI Cross popular de Llívia

-4, 11 i 18 d'agost:

Mercat de les puces (segona mà): davant l'escola Jaume I

-15 d'agost:

36è Concurs de rams de flors de muntanya i III Concurs de fotografia ESTEVE SAIS:

a la sala teatre del pavelló. A més, mercat d'artesans durant tot el dia i sardanes amb la Cobla Principal de Berga, a les 19h, a les escoles

- del 16 al 22 de setembre:

Setmana de la mobilitat sostenible i segura

-10 de setembre:

Havaneres amb "Les Anxovetes" & Ron cremat, a les 22h a la plaça Major

Voleu rebre la revista al vostre correu electrònic? Voleu escriure un article? Voleu donar la vostra opinió? Voleu donar a conèixer un projecte?

Només cal que ens envieu un correu a turisme@llivia.org i ens feu arribar la vostra sol·licitud